

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ครั้งที่ ๑
“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม“
The 1st National Conference on Research for Development,
Dissemination and Modern Technology Relaying to Society
Phanomwan College of Technology

16-17 กรกฎาคม 2559
ณ โรงแรมสีมาธานี นครราชสีมา

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

ร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
กระทรวงอุตสาหกรรม
หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา
สมาคมนักวิจัย

กลุ่มวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

เรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ

ระดับชาติ ครั้งที่ 1

“การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”

ณ โรงแรมสีมาธานี จ.นครราชสีมา

Phanomwan College of Technology

The 1st National Conference on Research for Development,

Dissemination and Modern Technology Relay to Society

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์กำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ “การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม” ประกอบด้วย

3. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์(Humanities, Social Sciences and Economics)

4. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

ซึ่งกำหนดจัดขึ้น ในวันที่ 16-17 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 08.00 – 18.00 น. ณ โรงแรมสีมาธานี เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติดังกล่าว ผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความ ดังต่อไปนี้
ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ศาสตราจารย์.ดร.นพ.ธัมมทัตต์ นรรัตน์วันชัย	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ อมตฉายา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ชันติโกมล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี รอดจากภัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.ภก.กานต์ วงศ์สุภสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
6. ดร.ยงยุทธ สงวนชม	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ศาสตราจารย์.สุมาลี สังข์ศรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งโรจน์ พุ่มรีว	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตกรณ์ ประทุมวงษ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพชัย พสุนนท์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. รองศาสตราจารย์ ดร. ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ วิไลนุช	มหาวิทยาลัยหอการค้า

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

8. รองศาสตราจารย์ ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล	ข้าราชการบำนาญ
9. รองศาสตราจารย์ บุศย์ วิสุทธิ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
10. รองศาสตราจารย์ นียดา สวัสดิพงษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
11. รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
12. รองศาสตราจารย์ ดิเรก ทองอร่าม	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก	มหาวิทยาลัยศิลปากร
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพิธาร์ ธารักษ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาภร ภิญโญมิตรจินดา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดิมา พลับพลึง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยพงศ์ พลับพลึง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนสิณี บุญมีศรีสง่า	มหาวิทยาลัยศิลปากร
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพร หาญสันติ	มหาวิทยาลัยเกษตร
23. อาจารย์ ดร.วรัชพร อารยะพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
24. อาจารย์ ดร.ประไพพิมพ์ สุธีวสินนนท์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
25. อาจารย์ ดร.ปิยพล ไพรจิตร	มหาวิทยาลัยศิลปากร
26. อาจารย์ ดร.จิตพนธ์ ชุมเกตุ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
27. อาจารย์ ดร.สิริชัย ดีเลิศ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
28. อาจารย์ ดร.ปวีณ นราเมธกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
29. อาจารย์ ร้อยตรี ดร.บุญช่วย แจ้งเวชฉาย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
30. อาจารย์ ดร. กานต์ ศรีวิภาสถิต	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
31. อาจารย์ ดร.ปิยะ นาควิษระ	มหาวิทยาลัยบูรพา
32. อาจารย์ ดร.ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยบูรพา
33. อาจารย์ ดร.วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
34. อาจารย์ ดร. เพชรรัตน์ เจริมรอด	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
35. อาจารย์ ดร.พิสิษฎ์ มณีโชติ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
36. อาจารย์ ดร. จุไรรัตน์ ดวงจันทร์	วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า
37. อาจารย์ ดร.สมปอง รักษาธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
38. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
39. ดร.ณรงค์ ศรีเกรียงทอง	บริษัท โมเดิร์นคาสอินเตอร์เนชั่นแนลคอสเมติกส์ จำกัด
40. ดร.จงชัย ทองมา	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
41. ดร.บุรณิน รัตนสมบัติ	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
42. ดร.กฤษฎา โสภา	บริษัท อ่าพลฟูดส์ โพรเซสซิ่ง จำกัด
43. ดร.กาญจน์พันธ์ โอบารกิจไพบูลย์	บริษัท เอชจีเอสที ประเทศไทย จำกัด

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

กลุ่มมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อุ่นเรือน	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ ลือมงคล	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
3. ดร.พิชัย สารภักดิ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
4. ดร.พีรพงษ์ ตั้งก้องเกียรติ	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอบทความเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย หรือ โปสเตอร์
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

สั่ง ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2559

(ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์)

อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

**การใช้นวัตกรรมทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างรายได้
เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(ผ้ามัดย้อม)
ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง**

**CREATIVELY SOCIAL INNOVATION TO CREATE INCOME FOR
COMMUNITY ECONOMY**

**CASE STUDY OF LEARNING CENTER COMMUNITY NETWORK (TIE DYE)
BANG NAM PHUENG FLOATING MARKET**

ชนิกานต์ กิตติประชากุล* สุรภัทร์ พิไชยแพทย**

Chanikan Kittiprachakul * Surapat Bhichaibade**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด วิธีการจัดการ โดยกระบวนการใช้
นวัตกรรมทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่ม
เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ผ้ามัดย้อม) ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการสัมภาษณ์
ในครั้งนี้ คือ กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และใช้การตรวจสอบสามเส้า ทางด้านวิธีรวบรวม
ข้อมูลนำมาวิเคราะห์ภายใต้รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ด้านพื้นที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด
โดยเฉพาะช่วงที่มีประชาชนทั่วไปเข้ามาศึกษาเรียนรู้ และเมื่อมีการสั่งทำผลิตภัณฑ์เข้ามา
เป็นจำนวนมากทำให้ต้องใช้คนจำนวนมากขึ้นเพื่อผลิตสินค้าให้ทัน จนเกิดปัญหาในด้านพื้นที่
ไม่เพียงพอต่อบุคคลากรที่เข้ามาใช้พื้นที่ นำไปสู่แนวความคิดที่ว่าให้คนงานกลับไปทำที่บ้าน
เพื่อลดปัญหาด้านพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่าการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง มุ่งเน้น
ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาและแสดงความคิดเห็น เอกลักษณะเฉพาะตัวของตลาดน้ำ
แห่งนี้ คือ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นในชุมชน จะถูกนำมาวางขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง และผู้ขายเป็น
คนในชุมชน ช่วยให้ชุมชนสร้างรายได้ กระบวนการสร้างเครือข่ายทำได้โดยการ ดึงคนเข้ามาเป็น
ตัวแทนในการถ่ายทอดความรู้และความสามารถต่างๆ มีการอบรมวิชาชีพ เพื่อนำไปประกอบ

* นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

อาชีพ สามารถนำไปดัดแปลงตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลได้ สร้างความแตกต่าง
ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ จนสามารถพึ่งพาตนเองและการที่คนในชุมชนมีรายได้ส่งผลต่อการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นด้วยสอดคล้องกับแนวความคิดของ Philips ได้กล่าวว่าประเด็นสำคัญ
เกี่ยวกับนวัตกรรมทางสังคมว่าเป็น “กระบวนกร” ในการคิดค้น สนับสนุน และนำแนวคิดใหม่ ๆ
ไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่สังคมต้องการได้

คำสำคัญ : นวัตกรรมทางสังคม, การมีส่วนร่วม, เศรษฐกิจชุมชน

Abstract

This research aims to study the concept of using Social innovation to create income for community economy. The key informants in this research are from community learning center network (tie-dye) bang nam phung floating market. We use Qualitative Research to collect data from in-depth interview and use triangulation approach to collect data for analysis under the concept of using social innovation to create income for community economy.

Area space is the most important problem for community learning center, especially when people come to learn at the learning center. Moreover, space problem occurs when lot of products are ordered and more people are required to access in the area to keep up production. This brings to the idea to bring people’s job at home and work at home to solve limited space problem.

The study result showed that the establishment of community learning center network, Bang nam phung floating market, focuses on community involvement i.e. development or giving opinion. This floating market is unique. Besides products are made by local community, there will be sold in bang nam phung floating market and the seller are people from this community. This helps generate income for community. Community network is expanded by people transferring knowledge and capabilities to another people. As a result, those transferred people can apply this knowledge for their career, are able to create own income, and are self-reliance. In addition, people will have better quality of life, in line with the concept of Philips. Philips said the important issue

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
 The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

about social innovation is "process" in order to innovate and bring new ideas to apply and solve any problem.

Keywords: social innovation, participation, community economy.

บทนำ

ในแต่ละท้องถิ่นมีการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินความเป็นอยู่และความอยู่รอดของบุคคล ครอบครัว หรือชุมชนนั้นๆ จึงเป็นเหตุให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นเป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการ ผู้นำชุมชนจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ การมีส่วนร่วมยังมีส่วนในการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอย่างมาก เพราะเมื่อเกิดการมีส่วนร่วมจึงก่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมของคนในชุมชน (ยุพาพร รูปงาม , 2545 , หน้า 5)

ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เป็นแหล่งกระจายรายได้และสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้มาเยือนกับชาวชุมชนควบคู่กับการอนุรักษ์วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะผู้คนในชุมชนได้คิดค้นภูมิปัญญาท้องถิ่นจากสิ่งที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ จึงเกิดเป็นตลาดศูนย์รวมสินค้า OTOP ที่สร้างสรรค์จากคนในชุมชน เอกลักษณะเฉพาะตัวของตลาดน้ำแห่งนี้ คือ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้น

ในชุมชน จะถูกนำมาวางขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง และผู้ขายเป็นคนในชุมชน ชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมีเป้าหมายที่จะสร้างชุมชนให้พัฒนาและเข้มแข็งมากขึ้น รวมถึงอยากให้ชุมชนแห่งนี้เป็นที่รู้จักของผู้คนทั่วไป จึงได้จัดทำ เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เปิด ให้ ประชาชนทั่วไป เข้ามาศึกษา และเรียนรู้ มีการอบรมวิชาชีพ ตามความถนัดและความสนใจตามลักษณะการประกอบอาชีพและคนด้อยโอกาสในชุมชนก็ได้พัฒนาทักษะอาชีพ ก่อให้เกิดการสร้างรายได้จนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างภาคภูมิใจควบคู่กับการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน เช่น การทำผ้ามัดย้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งและชาวบ้านในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตการเกษตรล้นตลาดและการขาดการมีส่วนร่วม ขาดการสร้างรายได้ การมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะทำให้คนในชุมชนเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อแก้ปัญหา ทำให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกัน

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
 The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ภายในชุมชนเป็นพลังให้ประสบความสำเร็จ หากทุกคนไม่ร่วมมือกันและไม่มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมต่างๆภายในชุมชน ก็จะทำให้ชุมชนไม่พัฒนา ไม่ก่อให้เกิดการสร้าง รายได้

ผู้วิจัยได้สนใจศิลปะการนำผ้า มาเย็บเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจาก การนำเอาผ้าธรรมดามาย้อมให้เกิดเป็น ลวดลายที่มีสีสันต่างๆ การทำผ้ามัดย้อม ใช้เองเป็นความภาคภูมิใจของคนทำและคน ที่จะสวมใส่ เพราะผลงานชิ้นดังกล่าว เป็นศิลปะหนึ่งเดียวในโลกที่ไม่เหมือนใคร และไม่มีใครเหมือน แต่ในปัจจุบันศิลปะ ดังกล่าวกำลังลดหายไปจากสังคม และถูก มองข้ามอย่างไร้คุณค่า เพราะวาระแส แพชชั่นสมัยใหม่มาแรง หาซื้อได้ง่าย และ ตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้น การทำผ้ามัดย้อมยังรอเหล่า ศิลปินที่จะสืบสานอุดมการณ์ และศิลปะ ร่วมสมัยให้คงอยู่คู่ชุมชนตลอดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวคิด วิธีการจัดการ โดยกระบวนการใช้นวัตกรรมทางสังคมแบบ มีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์

คำถามการวิจัย

การใช้นวัตกรรมทางสังคมแบบ มีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ สร้างรายได้ให้ เศรษฐกิจชุมชนได้อย่างไร

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตด้านเนื้อหาโดยการศึกษาทบทวน เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมทาง สังคม การมีส่วนร่วม เศรษฐกิจชุมชน

2. ขอบเขตด้านสถานที่

ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอ พระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2559

4. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก

กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงกระบวนการใช้นวัตกรรมทาง สังคมแบบมีส่วนร่วม

2. ทราบถึงวิธีการจัดการของกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

3. ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคน ในชุมชนตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวข้องของ แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมทางสังคม

นวัตกรรมทางสังคม คือ ความคิด ต่างๆที่เป็น ประโยชน์ต่อสังคม เช่น การพัฒนาการศึกษาชุมชน รวมถึงการมีส่วนร่วม ของคนในชุมชน เพื่อให้สังคมมีความ เข้มแข็งมากขึ้น (Caulier-Grice, 2010)

Edgington (2010) ได้ให้แนวคิด นวัตกรรมทางสังคม คือ แนวความคิดและ โครงสร้างที่เป็นที่ ต้องการของสังคม เพื่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนาสังคม ให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า นวัตกรรมทางสังคม คือ การสร้างสรรค์ ความคิดและการกระทำ เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่สังคมต้องการได้และ เพื่อพัฒนาสังคมไปในทางที่ดี ไม่จำเป็นต้อง เป็นสิ่งประดิษฐ์ในเชิงอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการและการให้บริการทางสังคม ได้ด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (participation) คือ การรวมตัวกันเพื่อทำในเรื่องเดียวกัน ทำให้ เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องคิดเสมอว่า การกระทำทั้งหมดต้องทำเป็นกลุ่มหรือ ในนามกลุ่มเท่านั้น กระทำผ่านองค์การ (organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็น ผู้นำเพื่อของการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง (ยุพาพร รุปร่าง 2545, หน้า 5)

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ว่าเป็น กระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ ที่เกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ ดังนี้

๑) การตัดสินใจเกี่ยวกับความต้องการทาง สังคมและการจัดสรรทรัพยากร

๒) การทำกิจกรรมโดยการสมัครใจ

Erwin (1976: 138) ได้ให้แนวคิด การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความ ชำนาญของประชาชน ร่วมกับการใช้อุปกรณ์ ต่างๆที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรม เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ เกิดความผูกพันหน่วยงาน มีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงานลักษณะของการมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

ดร.ประทีป วีรพัฒนนิรันดร์ (2541) เศรษฐกิจชุมชนที่พึงปรารถนา คือ กิจกรรม เศรษฐกิจ ทั้ง ภาค เกษ ตร กรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ที่คน ในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมเป็นเจ้าของ โดยการพัฒนาจาก “ศักยภาพของท้องถิ่น” หรือ “ทุนในชุมชน” ซึ่งรวมถึงเงินทุน แรงงาน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น พิพิธภัณฑ วัตถุ ที่ดิน แหล่งน้ำ ความหลากหลายทาง ชีวภาพ สภาพภูมิประเทศ ลักษณะ ภูมิอากาศ ฯลฯ

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจชุมชน คือ การให้ความสำคัญต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นการพัฒนาที่เน้นกระบวนการมากกว่ารูปแบบอาศัยความต่อเนื่องในการปฏิบัติรวมทั้งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่เริ่มจากทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Mulgan, Tucker, Ali, and Sanders (2007:27-32) ได้สรุปกระบวนการสร้างนวัตกรรมสังคมโดยจำแนกตามภาคส่วน โดยมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ ได้แก่ (1) องค์กรและวิสาหกิจทางสังคม (Social Organizations and Enterprises) (2) ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movements) (3) ภาคการเมือง (Politics) (4) ภาครัฐ (Government) นอกจากนี้ยังแบ่งขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมสังคมของแต่ละภาคส่วนออกเป็น 3 ชั้น โดยพบว่า องค์กรทางสังคมและภาครัฐเริ่มต้นการสร้างนวัตกรรมสังคมด้วยการระบุดึงความเป็นไปได้ต่างๆ ส่วนขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมเริ่มต้นกระบวนการด้วยการก่อตัวขึ้นเองของขบวนการ สำหรับภาคการเมืองจะเริ่มต้นจากความต้องการของพรรค

การเมือง หลังจากแนวคิดเริ่มก่อตัวขึ้น องค์กรทางสังคมจะเริ่มสร้างต้นแบบ (Prototype) ของนวัตกรรมสังคมขึ้นมา เพื่อทดลองปฏิบัติ หลังจากนั้นจึงเป็นการขยายผลให้เติบโตต่อไป ถ้าเป็นองค์การภาครัฐจะเริ่มตั้งโครงการนำร่อง จากนั้นจึงมีการทดสอบ และใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ส่วนขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมจะเริ่มรณรงค์ให้เห็นคุณค่าของนวัตกรรมสังคมนั้นๆ จากนั้นจึงนำไปสู่การให้ขอบธรรมโดยรัฐ รวมทั้งบรรทัดฐานเดิม สำหรับภาคการเมืองจะกำหนดเป็นนโยบายและประกาศเจตจำนงให้ทราบเป็นวงกว้างขึ้นต่อมาจึงเป็นการนำไปปฏิบัติโดยหน่วยงานราชการ

Blatchford E. (1994) ศึกษาการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของชุมชน ชนบท อแลสกา ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์หลักในการทำงานร่วมกันคือการตั้งเป้าหมายของชุมชนร่วมกัน เพื่อดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในชนบท อแลสกา โดยมีแนวทางร่วมกันคือ 1) กำหนดความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างบุคคลกับชุมชน ซึ่งเน้นไปที่ชุมชนท้องถิ่น โดยให้คนในชุมชนตระหนักว่าอะไรคือ สิ่งที่ดีที่สุดที่สามารถปฏิบัติได้จริง 2) รัฐบาลควรมีบทบาทในการทำหน้าที่กระตุ้น

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม
 The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ
 ชุมชน 3) การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึงงาน
 ของคนในท้องถิ่น ซึ่งโอกาสในการสร้างงาน
 จะไม่เกิดขึ้น ถ้างานนั้นไม่ตรงกับทักษะของ
 คนในท้องถิ่น 4) แนวทางที่ดีที่สุด คือ
 การสร้างงาน แต่อย่างไรก็ตามวิธีการปฏิบัติ
 ควรดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน

Markusen A. (2004) ศี ก ษ า
 เป้าหมายด้านอาชีพในการพัฒนาภูมิภาค
 และเศรษฐกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า
 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นเรื่องที่มีความ
 ซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรม ด้านแรงงาน
 ของชุมชน นำมาซึ่งการเปิดโอกาสทาง
 การค้า และการได้รับผลกระทบจากกระแส
 สังคมที่เปลี่ยนไปโดยกิจกรรมด้านแรงงาน
 ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับผู้คน ซึ่งมีความสำคัญ
 เพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีผลต่อการพัฒนาทาง
 เศรษฐกิจ แต่การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนใหญ่
 ยังให้ความสำคัญกับผู้คนในระดับน้อย
 ประชาชนในชุมชนหรือผู้ประกอบการภายใน
 ชุมชนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่น
 โดยกลุ่มคนดังกล่าวสามารถเรียนรู้กับ
 การที่จะเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพ ซึ่งการทำ
 ให้เกิดความสำเร็จได้นั้นควรมีการวางแผน
 และมีนโยบายอย่างสมเหตุสมผลและมีการ
 กำหนดเป้าหมาย ของการประกอบอาชีพ
 ได้แก่การทำให้แรงงานมีทักษะสูงขึ้น
 ให้ความสำคัญกับการเติบโตของ ธุรกิจการ

ร่วมกลุ่ม การมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนการ
 ประกอบการและการพิจารณาศักยภาพของ
 พื้นที่ ปัจจัยผลักดันในการพัฒนามี 3
 ประการ โดยประการแรกคือต้องมีการ
 วางแผน เนื่องจาก ผู้ประกอบการยังมีความ
 สับสนในเรื่องการก้าวสู่มาตรฐาน และ
 การตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น
 ประการที่สองคือ ยังไม่มีความเข้าใจ
 ในลักษณะความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่น
 และภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งความ
 ไม่เข้าใจในความต้องการในตัวสินค้า
 และประการสุดท้ายคือความสำคัญของ
 ความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นความรู้
 ที่จำเป็นสำหรับการเลือกอาชีพให้เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้นวัตกรรม
 ทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์
 เพื่อสร้างรายได้เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา
 กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
 (ผ้ามัดย้อม) ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ใช้วิธีการ
 วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
 ใช้ การวิจัย เอก ส าร (Documentary
 Research) จากหนังสือ และงานวิจัย
 ที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมทางสังคม

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

แบบมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้าง
รายได้เศรษฐกิจชุมชน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการสัมภาษณ์
ในครั้งนี้ คือ กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้
ชุมชน(ผ้ามัดย้อม) ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ผู้วิจัย
เลือกผู้ให้สัมภาษณ์โดยใช้หลักของการเลือก
ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเลือกเชิงทฤษฎี ลักษณะ
ของวิธีการนี้ผู้วิจัยไม่กำหนดคุณลักษณะ
เฉพาะของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า
เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์สามารถให้ข้อมูลตรง
ตามที่ผู้วิจัยกำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ข้อมูล
จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth
Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้องและ
ครอบคลุมมากที่สุด โดยคำถามจะมีลักษณะ
ของคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended
Question) ให้อิสระในการที่ผู้ตอบคำถาม
การวิจัยได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่
รวมทั้งการศึกษา จากข้อมูลภาคสนาม
(Field Study) และการอ้างอิงต่อเนื่องปาก
ต่อปาก (Snowball Sampling Technique)
โดยสัมภาษณ์ กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้
ชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจ ในชุมชนและ
ประชาชนในพื้นที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งอันเป็น

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการมีส่วนร่วม
ของชุมชน

2. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการ
สัมภาษณ์ สมุดจดบันทึก ปากกา แฟ้มเก็บ
ข้อมูล เครื่องบันทึกเสียงและ กล้องถ่ายภาพ
เพื่อใช้เก็บบรรยากาศ

การตรวจสอบความเชื่อมั่น

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของ
ข้อมูลนั้น ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบ
สามเส้า(Data Triangulation) โดยตรวจสอบ
ด้านข้อมูลในเรื่องของเวลา สถานที่ และ
ตรวจสอบด้านผู้วิจัยว่าได้ข้อมูลจาก
ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนอย่างไร แล้วนำ
ข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ว่าข้อมูลเป็น
ข้อมูลที่ตรงกันหรือไม่อย่างไร หากข้อมูล
ที่ได้มาไม่ตรงกันควรทำการสัมภาษณ์ใหม่
อีกครั้ง โดยเปลี่ยน เรื่องของเวลา
การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล
(Methodological triangulation) คือ การใช้
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆกันเพื่อรวบรวม
ข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกต
ควบคู่กับการซักถาม พร้อมศึกษาข้อมูลจาก
แหล่งเอกสารประกอบด้วย เพื่อเป็นการ
ยืนยันและข้อสรุปนั้น ให้เกิดความชัดเจน
ส่วนข้อมูลที่ขาดความเชื่อถือว่าไม่นำมาใช้

และถ้าได้ข้อมูลไม่พอจะทำการเก็บข้อมูล
เพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การใช้นวัตกรรมทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างรายได้ เศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มเครือข่าย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(ผ้ามัดย้อม) ตลาดน้ำ บางน้ำผึ้ง ครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัยโดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินการ ศึกษาวิจัย เพื่อให้ทราบถึงการใช้นวัตกรรม ทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างรายได้ เศรษฐกิจชุมชน

2. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยใช้ การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ ในการเก็บ ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ จะทำการวิเคราะห์ไปพร้อมๆ กับการเก็บ ข้อมูล โดยในแต่ละวันที่จะเข้าไปเก็บ รวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการ จดบันทึก การถอดเทปบันทึกเสียง มาจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นต่างๆ พิจารณาข้อมูลที่ได้แต่ละครั้งว่ามีความ สมบูรณ์เพียงพอที่จะตอบคำถามได้หรือไม่ และหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สมบูรณ์ที่สุด

2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีการ วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Analysis) โดยจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลและ บันทึก ข้อมูลอย่างละเอียด จากการ สัมภาษณ์และสังเกต แล้วนำไปจัดเป็น หมวดหมู่ แยกประเภท และวิเคราะห์ข้อมูล ตามแนวคิดเพื่อหาข้อสรุป ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการ ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิด วิธีการจัดการ โดย กระบวนการใช้นวัตกรรมทางสังคมแบบมี ส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ โดยศึกษาจากกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งผล สัมภาษณ์สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลวิจัย

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ผลการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง พบว่า

1. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน จัดตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาให้คนในชุมชน มีรายได้นอกเหนือจากรายได้ประจำวันและให้ คน ใน ชุม ชน ได้ มี โอบ กาส แส ดง ความสามารถในการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิ ผ้ามัดย้อม ก่อเกิดรายได้และเป็นการทำชื่อเสียงในการท่องเที่ยวให้แก่จังหวัด

2. กระบวนการมีส่วนร่วมเกิดจากการที่คนในชุมชนประสบปัญหาและเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการที่จะแก้ปัญหานั้น โดยชักชวนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการ ดำ เนิน การ พื ช ม น า ร ่วม คิ ด ร่วมตัดสินใจ แก้ ปัญหา แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในแต่ละด้านของคนในชุมชน โดยมีกิจกรรมที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นั้น ก็คือ การทำผ้ามัดย้อม กระบวนการสร้างเครือข่ายทำได้โดยการดึงคนเข้ามาเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดความรู้และความสามารถต่างๆ การที่คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันส่งผลต่อความสัมพันธ์ของคนในชุมชนพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีการอบรมสอนวิธีการทำผ้ามัดย้อม เพื่อนำไปประกอบอาชีพ สามารถนำไปดัดแปลงตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลได้ สร้างความแตกต่าง ก่อ ให้ เกิด การ สร้าง ราย ได้ จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเมื่อมีการสั่งผลิตภัณฑ์จากบุคคลภายนอก คนในชุมชนก็สามารถรับจ้างทำ หรือ ทำแล้วส่งไปขายต่อ ในราคาของตนได้ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาศึกษาและเรียนรู้ พอมีคนเข้ามาเรียนรู้เป็นจำนวนมาก คนในชุมชนที่ประกอบอาชีพค้าขายก็จะมีการนำของเข้ามาขาย เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน ไม่ใช่เฉพาะคนที่อยู่ภายในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเท่านั้น แต่เป็นการกระจายรายได้ให้คนในชุมชนทั้งหมด การที่คนในชุมชนมีรายได้ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นด้วย

4. ปัญหาและอุปสรรคของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เมื่อมีการสั่งทำผลิตภัณฑ์เข้ามาเป็นจำนวนมากทำให้ต้องใช้คนจำนวนมากขึ้นเพื่อผลิตสินค้าให้ทัน จนเกิดปัญหาในด้านพื้นที่ อาหารการกินและการใช้ห้องน้ำนำไปสู่ แนวนอน วั ต ก ร ม ท าง สั ง ค ม เชี ง สร้างสรรค์เกิดความคิดที่ให้นักนางานกลับไปทำที่บ้าน เพื่อลดปัญหาด้านพื้นที่ที่มีการจัดสรรพื้นที่ในการทำงาน แบ่งหน้าที่

การทำงานอย่างชัดเจน เนื่องจากคนในชุมชนมีจำนวนมากและมีเวลาว่างไม่ตรงกัน หรือมีภาระที่ไม่สามารถมาทำที่ศูนย์การเรียนรู้ได้แต่ต้องการหารายได้ ยกตัวอย่างเช่น ต้องอยู่บ้านเลี้ยงลูก

อภิปรายผล

กลุ่มเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีแนวความคิดที่จะชักชวนคนในชุมชนมาร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนไปในทิศทางที่ดีขึ้นควบคู่กับการอนุรักษ์วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวความคิดของ Caulier-Grice กล่าวไว้ว่าวิธีการ แนวความคิดที่เป็นที่ต้องการของสังคม รวมไปถึงการเสริมสร้างสังคมที่มีอารยธรรม คือ นวัตกรรมใหม่ทางความคิดที่พัฒนาสังคมและช่วยเสริมสร้างความสามารถทางสังคม

การส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมส่งผลต่อความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ Erwin ได้ให้แนวคิดการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึงกระบวนการ ให้ประชาชนเข้าใจมามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหา ของตนเอง ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

อย่างมาก ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง จัดทำประชาสัมพันธ์ เพื่อที่คนในชุมชนจะได้รับทราบถึงการพัฒนาท้องถิ่น และมีความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

2. ควรส่งเสริมให้ คนในชุมชนได้ตระหนัก ให้ความสำคัญ ประโยชน์ที่จะได้รับต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องลักษณะเดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยที่เกิดขึ้น และเพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณา เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้ามีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น ด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม

บรรณานุกรม

ยุพาพร รุปราม. (2545). การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาต ในการปฏิรูป ระบบราชการ. ภาคนิพนธ์

การประชุมวิชาการแสดงผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม

The 1st National Conference on Research for Development, Dissemination and Modern Technology Relaying to Society

ศิลป์ปะ ศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
-องค์การสหประชาชาติ, อังโน อนุชา เทียม
พูล, "การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการบริหาร พัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา
อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว",
วิทยานิพนธ์รัฐ ประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, (วิทยาลัยการบริหาร
รัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๕๑
อดิสรพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพ
สังคม และวัฒนธรรมไทย .
กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการ
พิมพ์.

Blatchford E. (1994). Working Together
for Community Economic
Development in Rural Alaska.
Economic Development Review.
12(1): 41-45.

Caulier-Grice, J. (2010). Social
innovation exchange.
Retrieved September 1, 2010,
from
[http://socialinnovator.info/blog/s
ocial-innovator/what-social-
innovation](http://socialinnovator.info/blog/social-innovator/what-social-innovation)

Edgington,N.(2010).Austinentrepreneur
network.Retrieved
September1,2010,from[http://aus
tinentrepreneurnetwork.org/2010
/01/what-is-socialinnovation/
Erwin, William. Participation
Management Concept Theory
and Implementation. Atlanta :
Georgia State United State of
America,1976](http://austinentrepreneurnetwork.org/2010/01/what-is-socialinnovation/)

Markusen A. (2004). Targeting
Occupations in Regional and
Community Economic
Development. Journal of the
American Planning Association.
70(3): 253-268.

Mulgan G., Tucker S., Ali R., and
Sanders, B. 2007 . Social
Innovation: What Is It, Why It
Matters, and How It Can Be
Accelerated.

Phills, D. Miller. (2008):"Rediscovering
social innovation". Stanford
Social Innovation Review, 6 (4),
34-43.